

Osnove iskanja literature

Marija Petek Šter

Namen predavanja

- Kako začeti - oblikovanje raziskovalnega (kliničnega) vprašanja ter iskalne strategije
- Praktična navodila in prikaz iskanja literature

Nekaj predlogov za področja

- Kakovost življenja starejših bolnikov z rakom
- Probiotiki pri driski otrok
- D vitamin pri bolnikih z multiplo sklerozo
- Zdravljenje akutne bolečine v križu...
- Uporaba antidepresivov pri bolnikih z blago in zmerno depresijo

PICO strategija

P	Pacient/populacija
I	Intervencija
C	Trenuten standard obravnave/kontrola
O	Opazovani Izid

PICO-primer

P	Pacient/populacija	Bolnik z blago do zmerno depresijo
I	Intervencija	Kognitivno vedenjska terapijo
C	Trenuten standard obravnave/kontrola	SSRI (sertralin, paroxetin, escitalopram)
O	Opazovani Izid	Zmanjšanje depresivne simptomatike

PICO - primer

P	Pacient/populacija	Otrok z drisko
I	Intervencija	probiotiki
C	Trenuten standard obravnave/kontrola	Simptomatsko zdravljenje
O	Opazovani Izid	Čas trajanja driske

Razdelitev iskalnega koncepta na več pojmov

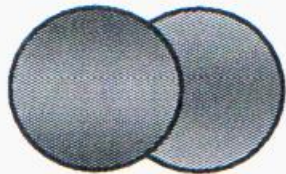
- Otroci (< 19 let)
- Driska
- Probiotiki
- Čas trajanja

Ključne besede

- **MeSH (grupiranje koncepta, ki je lahko opisan z različnimi izrazi) – več kot 27.000 različnih izrazov**
- **Prosta izbira ključnih besed**
- **Sinonimi**
- **„Truncation“ – ,cardio*‘, pomeni tudi cardiology, cardiovascular**

Uporaba Booleanovih operatorjev (AND, OR, NOT)

radioactive **OR** nuclear
(broadens the search)

radioactive **AND** waste
(narrows the search)

operators)

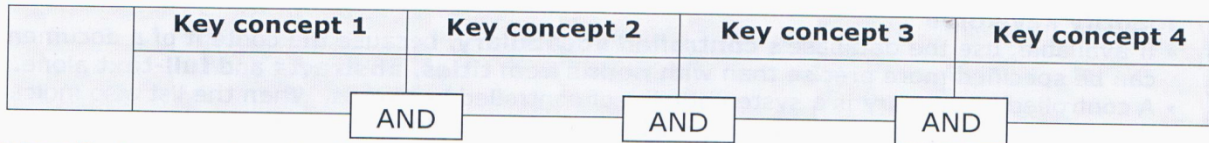
Postopek iskanja relevantnih virov

Define Search:

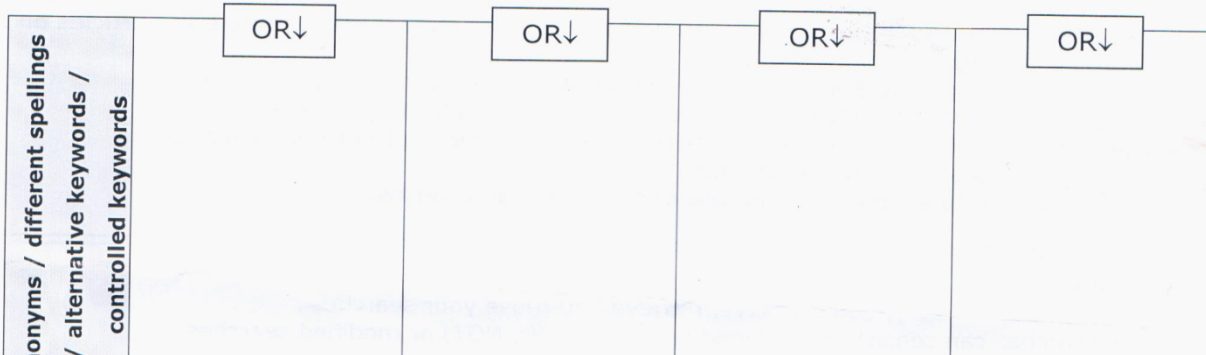
- **Define** your research topic (what's in, what's not):

- **Define** your Research Question:

- **Break down** your research question into its main concepts

- **Identify keywords** reflecting (aspects of) these concepts

Primer

AND, OR, NOT) or modified searches

Example Search Planning Form (see page 2)

	Key concept 1	Key concept 2	Key concept 3	Key concept 4
	AND		AND	AND
	Radioactive	Waste (not spillage)	Benelux	Policy
	OR↓	OR↓	OR↓	OR↓
Synonyms / different spellings/ Alternative - / Controlled keywords	Radioact*	waste	Benelux	polic*
	nuclear	afval	Netherlands	beleid
	nucléaire	disposal*	Belgium	politik
	radiation	déchets	Nederland	stratégie*
	stral*	abfälle (abfaelle)	België	politique*
	Überreste	Niederlande*	Belgiën	etc.
	restbestände	Belgiën	Luxemb?rg	etc.
	müll (muell)	(Le) Pays Pas	Belgique	etc.
	storage*	etc.		
	opslag*	etc.		
	entreposage*	etc.		
	emmagasinage*	etc.		
	stockage*	etc.		
	entrepôt*	etc.		
	etc.			

Preveč zadetkov

- Nadomestitev preveč splošnih izrazov z bolj specifičnimi
- Uporaba omejitev pri iskanju (npr. starost, jezik, letnica objave, tip raziskave, prost dostop do polnega teksta...)

Premalo zadetkov

- Preglej vse s člankom povezane članke in reference le teh
- Če so bile iskalne zahteve zelo specifične, išči bolj splošno
- Poglej katere ključne besede so pri iskanju uporabili relevantni članki

Kje iskati vire?

- **Google**
- **PubMed**
- Druge baze medicinskih člankov:
- Cochrane
- Clinical evidence
- EMBASE – od 1947, 32 milijonov citatov, Elsevir, plačljiva
- CINAHL – zdravstvena nega, 5,5 milijona citatov

GOOGLE

- Vse je tu
- Brez nadzora
- Veliko poljudne tematike

Prednosti in slabosti

- Veliko informacij
- Nепreverjeni viri
- Možno je najti dobre vire za paciente in povzetke
- Odgovornost tistih, ki te stvari objavljajo?
- Dobro je poznati, ker to uporabljajo pacienti

PubMed (Medline)

- Največja znanstvena baza člankov v medicini >27 milijonov člankov
- Prosto dostopna
- Mnogi članki v prostem dostopu za bralca (objavo plača avtor)
- Uporaba običajnih izrazov
- Podatki so znanstveno preverjeni, za kar skrbijo uredništva revij

COCHRANE

- Sistematski pregledi, RCT
- Strogi kriteriji za vključitev dokazov
- Redno posodabljanje
- Prosto dostopni le izvlečki

Naslednji korak

- **Ocena relevantnosti virov glede:**
- Kako dobro odgovarjajo na naše raziskovalno (klinično) vprašanje – **(eksterna veljavnost)** – ali so rezultati uporabni za naše klinično odločanje?
- Kakovost vira - **(interna veljavnost)** – do kakšne mere lahko viru verjamemo – kako dobro so v raziskavi izmerili opazovani izid

Učinek intervencije in učinkovitost ukrepa v praksi

- **Učinek intervencije (ang. effect):**
Intervencija je v študijskem okolju pokazala določen ugoden učinek
- **Učinkovitost ukrepa v praksi (ang. effectiveness) :** Učinkovitost intervencije preverjamo v praksi - ni nujno, da bo ukrep, ki se je izkazal za učinkovit v študijskem okolju v praksi res deloval